

אמר להם הממונה

פרק שלישי יומא

לו.

מסורת הש"ס

(א) וזחים כ., (ב) [תוספתא
מנחות פ"י ה"ג], (ג) מנחות
נב.; (ד) [לקמן מג.],
(ה) בסק"א: חלף, (ו) [דברים כו],
(ז) "ל" [יבמות פ' הערל דף
ע"ג.],

הגהות הב"ח

(ה) גב' אפילו תימא רבי
השואר רבי אדר' יוסי רבי
יהודה מוסק' (ב) וי' ועל
עולה עון לקט שכחה ופאה
(ומתער) עון ח"ל"מ וי"ב
רש"י לא גרס רבי: (א) רש"י
ד"ה מאן שמעת כ' בין
האולס לנזוחה קשדושי דקטן
במנתי רש"י (ד) ד"ה אף
בין האולס כ' שמן המזרח
לנזוחה לאו שמו צפרן
מוזבח: (א) ד"ה השאר רבי
כ' קא חמרי וזי אפשר
דריב' דמסוק' אה: (ו) ד"ה
אין הכי כ' נוקמיה בחלק
כמוי של ב' העזרה:

רבינו חננאל

מתניתין ולא כר' יוסי דרסי
 ופחותהו שאתו על צ"ח המזבח
 ששמוהו. איהוהו ע"ה המזבח
 הכשר בשחיטת קדשי קדשים
 קדשי צמידי. דע כותל דער
 ציפורי כנגד כל המזבח דברי
 ר' יוסי ב"ר יהודה. ר' אבהו
 הלעזר ב"ר שמעון מוסף
 כלפי המזבח א"ר כר' אהולם
 ולמזבח. ר' מוסף מקצה
 המזבח הלחץ ב"ר אבהו,
 והם מקום דריסת הכהנים
 א"ר אבהו ומקום דריסת
 גליל ישראל [א"ר] אבהו.
 נמצאת לר' יוסי ב"ר אהולם
 צפן ל"ב אמה כלבו והוא
 ארז המזבח. ולר' אלהו
 ב"ר שמעון נ"ד אמה. ר' אבהו
 משתנה אינה לר' יוסי ב"ר
 יהודה, דלא לית א"ר מקום
 שר שטחיה אלא כנגד
 המזבח כלבו. ומנתי' קת'
 שחיטת הפר בין האולם
 ולמזבח. לר' נמי ליתא, דהא
 אפילו מנגד המזבח ולחור,
 ובמזבלי הכשר בשחיטה
 ע"ז אמה, והוא מכותל מזרחי
 דע כותל ההיכל נוקמה
 כד הלכה. והוא אמה
 מתני' ראב"ש וקומיה בין
 מזבח לכותל העזרה ולדברי
 הלכה חצף הוא. אלא אלא
 קרוב שטחו קרוב להיכל,
 ישי שבו, גדול תחלישת
 לר' אבהו. אינו יכול לראו
 בדם הפר מרחוק. כן לרבי
 אע"פ שכל העזרה כולה
 שבו הוא. משום חולשה
 דכחן גדולתו קרובי. מקום
 שהאולם עורף מפה ומפה
 דע ההיכל וכתבוליו ותאיו
 רבין וההמדרגה וכו'.

ב'מ' מאן שמעט ליה דאמר זין אונס ולמוצה. קרוי לפון לשחיטת קדש
קדשים מחיי פחה היכל ולפון זין האונס ולמוצה ^(א) דמגן במתני'
ופרו היה עומד בין האונס ולמוצה ותנן בפרק דלקמן (דף מא:)
שבמקום שזדי שחמו דקמני בא לו אלל פרו שניה וסמך שתי ידיו
כ'ו שחמו וקיבל במזרק כ'ו י: **וכנגד**

גמ' מאן שמעת ל' דאמר בין האולם ולמזבח צפון רבי אלעזר ברבי שמעון היא דתניא ⁽⁶⁾ איהו צפון מקיר של מזבח צפוני ועד כותל העזרה וכנגד כל המזבח כולו צפון דברי ר' יוסי בר' יהודה ר' אלעזר בר"ש מוסיף אף בין האולם ולמזבח "רבי מוסיף אף מקום דריסת רגלי הכהנים ואף מקום דריסת רגלי ישראל אבל מן החליפות ולפנים הכל מודים שפסול לימא רבי אלעזר ברבי שמעון היא ולא רבי אפילו תימא רבי ⁽⁶⁾ ורבי השתא אדרבי יוסי ברבי יהודה מוסיף אדרבי אלעזר ברבי שמעון לא מוסיף אנן הכי קא אמרינן אי רבי היא נוקמיה בכולה עזרה אלא מאי רבי אלעזר ברבי שמעון היא ונוקמיה בין מזבח ולכותל אלא מאי אית לך למימר משום חולשא דכהן גדול לרבי נמי משום חולשא דכהן גדול: ראשו לדרום ופניו למערב: היכי משכחת לה אמר רב בעוקם את ראשו ונוקמיה להדיא אמר אביי גזירה שמא ירביץ גללים תנו רבנן ⁽⁷⁾ כיצד סומך הזבח עומד בצפון ופניו למערב והסומך עומד במזרח ופניו למערב ומניה שתי ידיו בין שתי קרנות של זבח ⁽⁸⁾ ובלבד שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין הזבח ומתורה על חמאת עון חמאת ועל אשם עון אשם ועל עולה עון לקט שכחה ופאה ⁽⁹⁾ ומעשר עני דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר יאין עולה באה אלא על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה במאי קא מיפלגי אמר ר' ירמיה בלאו

הוא דמוסיק' לה אצל דרבי אלעזר לית ליה אפשר נומר כן המרוחק
כשר והמקורב פסול: **אנן הכי קאמרינן**. כלומר הא ודאי פשיטא
לן דרבי נמי אית ליה בין האולם ולמוצה צפון והאי דקא אמרי
דמכשיר כל צפון העזרה דאי כרבי' למה לי לקרוביה לבין האולם
אלא מאי רבי אלעזר ברבי שמעון נוקמיה בין כותל מוצה לפוני
ממש התם הוא: אלא מאי אית לך למימר. אחאי מקרב ליה
מרחוק: **לרבי נמי** א"ע דכל עזרה כשרה בצפון שלה מקרב
ופניו להכי: **שם ריבין גללים**. ובגאי' הוא להראות בית הריעי
נמנא וזבו שלא כנגד המוצה שאני מושכו' לזד דרוס כל אורכ'
סמיכת קדשי קדשים: **עומד בצפון**. שקדשי קדשים טעונין צפון
אחוריו למזרח: **עון חטאת**. אותו חטא שהוא מביא עליו: **ועל עול**
דמנחות (פ"ג) ולא גרסינן דה מעשר עני דהא יש לו וידוי וגם נתמיו
משה (י' **רבי עקיבא אומר אין עולה בזה כו'**. טעמא מפרש בתו'
אמר אם על לא מעשה הרי על מעשה שניתק לעשה.

תום'

[illegible]

וְנוֹקְמִיָּה בֶּן הַמּוֹזָב וְלִמְזַב. תימה מאי קס"ד דהמקשה דקאמר
לימא דלא כרבי כיון דלר"א בר"ש נמי קשה נוקמיה
בבין המוצה כולו ויש לומר דק"ד דשולמא לר"א בר"ש כיון דעל ידך
המוצה הוי מקום נגסין ועצמות ושולחנות לא מוקמי ליה הכס שאין
לשם מקום פניו כולי האי ועוד שמה
ירבין גללים ואכל המוצה גנאי הוא
אכל לר' נוקמיה רחוק משם אכל
הפסח ומכל מקום מהדר ליה דעפי
היה עדיפא לן אוקמיה אכל המוצה
מלקרבו כל לך ליהכל אלא משום
חולשא דכהן גדול:

ומעשר עני. לא ידענא אלא
לא גרס ליה רש"י דאף
על גב דבחוספתא דמנחות ליתא
לילמא דבייתא אחרייתא היא ואי
מסוס דיש לו וידוי כדכתבין וגם
נתתיו ללוי לגר וגו' מ"מ כיון דאין
לו וידוי בפני עצמו אלא אינו מעשר
שני כמו תרומה דאין מתודה עליה
בפני עצמה כדתנן במסכת זכורים
(פ' ב' משנה ב) ומייתי לה בפרק
(הזהב דף נג) ובמסכת מעשר שני
(פ"ה משנה י) תנא וגם נתתיו לרצות
את התרומה וכו' להכי מתודה נמי
עון מעשר עני על העולה ועוד
דידוי דהתם היינו כשעשה כדן והכא
מתודה עון מעשר עני:

על עשה ועל לא תעשה שניתן לעשה. לא ידענא אמאי לא קא חשיב כל לאוי דלא לקו עלייהו כגון לאו שבכללות ולאוי שאין בו מעשה ונראה לא מדכתיב (ויקרא כז ונראה לא שמשע שיש לו תקנה ורואי במקום אחר והיינו עשה שצידו לתקן לעשות סוכה ותפילין וכיוצא בהן ואם עבר יום או יומים עולה מכפרת עליו וכן לא תעשה הניתק לעשה וכן על חייבי מיתות ועל חייבי כריתות וחייבי לאוין חמורין היתה מכפרת אלא שיש בל הני אין להם ריטוי ותקנה במקור אחר: לאוי

ג' ליוםא דלא כרבי הכי קשיא לן דחנא דמתינתין לית ליה דרבי
למנצח ונקמיה בחלק נפשו^א דכל העושה באיזה מקום שירצה:
ובתול עורה נפויים. דהא כלולי עולמא עיקר נפון דירך המנצח
י' האי: **משום חולשא דכחן.** שלא יכבד עליו משוי מורק הדס
לגד הפתח משום חולשא דכחן: **ועומקיה נדיא.** אחרורי למנצח
לן לגד המנצח והכי שפיר טפי להיות נצלו נפון ורשאון לדרום
דער אלא שיהא מקצת גופו צין האולם ולמנצח: **ליד מומך.** כל
ופניו למערב. ואחרורי למנצח: **והסומך.** הצעלים: **עומד במזרח.**
ועון לקט שכתה ופאה. שאין להן וידוי. הכי גרסינן לה בתוספתא
ו' א' זה מעשר ראשון ליחוס ולחלומה זה מעשר עני (מעשר שני שיהא
נמא על מה עולה בזה אם על כריתות ומיתות כ"ד הרי עונשן
ה אלא על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה שאין לזקין עליו:

וְעַתָּה דָּבָר לֹא אֹרַח אֲרַעָה לְאֶקְרִיבִי לְהִכָּל (עו). אֵלֶּא מֵאִי ר"א בַּר"שׁ הָיָא. וּמִסּוּם דְּלֹא מִלְּשִׁימִתָּ מַעֲתָא מִמֶּנִּי יֵיחַ לְהֶסֶם, אֲכֹתִי חֻקְשָׁה כִּן דְּהֹבֵה מִנִּי לְאֻקְמִי מִקִּיר מִנְּחָה כְּפִיּוּ עַד כּוֹתֵל ע. (עו). אֵלֶּא מֵאִי אִיתַּ לָּךְ לְמִימָר. עֲלֵיהּ, מִשּׁוּם הוֹלֵשׁא דְּכוּחָן גְּדוּלָּה. שְׁכַל עֲשׂוּתָא שֶׁל יֵיחַ לְהֶסֶם לְפִי שְׁהוּא צְרִיר לְהִכְנִיס דְּמו לְהִכָּל וְלֹהוֹת וְלֹא יִכְדָּד עֲלֵיו מִשּׁוּי הַמְזֻרָה וְהָדָם (עו). דְּרַ

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

בזג א מ״י פ״ה מהל' צית
הצחירה הל' טז:
בזד ב ג מ״י פ״ג מהל'
מעשה הקרצנות הלכה
יד:
ד [מ״י שס הלכה יג]:

מזוסף רע"י

מאן שמעית דצפון.
 בן הארול ומלחמה דצפון.
 דקמל (לקמן מג.) שטבו
 וקובל במקום זאת דטו מאן
 וזמנא מדי, אלאמן בן ארול
 ומנחם בן ארול לשטמט
 דקטשט דאך בן שטמט
 ארול (דביתא ב.) וכנדרג כל
 המזבח. כנדר לפנו, ולא מן
 ארול ורבלא כל דין מנחם
 ולא דנר מערב, וארול וארול
 כנר חלק העורה אפילו לא
 שטב ארול לשטמט ורבלא.
 דעקען על דין המנחם ורבלא
 ארול בן הארול
 (טו.) אף בן הארול
 שואו מערבו של
 מנחם, וכנדר שיהא בתנא
 של מנחם על שער, אלא שמו
 לא פנוצ לדר דקטשט אפילו
 כנכאן לעורא לא מכאן אפילו
 בן ארול, דקלאל דקטשט
 דאחא חקטשט דרמט ארול
 ורבלא, "א אמה מאקוס
 דרמט ארול מן השער
 ורבלא ור"א חקטשט דר
 המנחם מאקוס של דרמט רגלי

[illegible]

אנן הכי קאמרינן. ה
דשקליה ליה מרבי, לאו משום
דרבי לא מכשיר צינן האולם
ולמזבח לשפוטם חטאת, אלא
מכשיר קיש לן כיון דרבי מצי
מכשיר לנפון שבמורה למה לו
לשחטו אלל האולם, לוקמיה
לנפון המורה סמוך לכניסתם
ר מקום דריסת ישראל ובהים
ר אפוי, דהוי נפון לדבי הכל
עליו ותא כחו, לאו ממטיין
מבי. וזה טעמה איכא (סו).

זה מעשר ראשון, וגם נתתיו וז
שאלין עיקר אלא על מעשר שני
מן שפיר מעשר עמי. ועוד קשה
[ג] ולא עברתי ממזותיך וגו',
ממנו אכלו באיניהם אינו (נריך)
במסופתא דלא שייך מידי הכא,
אלו ניתוקם לעשה.